

OBSAH

Predstov	13
I. VESMÍR A ŽIVOT	
1. Dve udalosti: 1919, 1945	17
2. Vesmír a hmota	18
3. Neživá vesmírna pustatina a pozemský svet	20
4. Duchovná situácia navodená prírodnými vedami	22
<i>Rozpadnutosť sveta</i>	
<i>Odčarenie sveta</i>	
<i>Vedecká poverčivosť</i>	
5. Tézy týkajúce sa vedenia o svete	25
II. DEJINY A PRÍTOMNOSŤ	
1. Dnešný obraz dejín	26
2. Zázrak dejín v kozmickom horizonte	27
3. Dejiny nie sú pokračovaním prírodného diania ..	28
4. Veda o dejinách a jej hranice	29
<i>Reálne a posvätné dejiny</i>	
<i>Celok je nepoznatelný</i>	
5. Súčasná situácia a jej otázky	30
6. Vedomie a proces sebazničenia	30
7. Dejiny a zodpovednosť	33
8. Prekonanie dejín	34
III. ZÁKLADNÉ VEDENIE	
1. Pohľad späť a nová otázka	36
2. Východiskový bod:	
subjekt-objektové rozštiepenie	37
3. Základná filozofická operácia: k javovosti sveta ..	39
4. Spôsoby obklopujúceho	39
5. Premena vnútorného postoja základným vedením	42

6. Márne hľadanie nejakej inej reality mimo subjekt-objektového rozštiepenia	43
7. Viaceré cesty filozofického myslenia	45

IV. ČLOVEK

1. Otázka človeka	46
2. Mlčanie prírody a reč človeka	47
3. Nechápeme sa ani zo sveta, ani z dejín, ani zo seba samých	48
4. Určenia podstaty človeka	48
5. Kto je človek, vedomý si svojej nezávislosti od každej zo svojich javových stránok?	49
6. Boj o obraz človeka	50
7. Človek si nastačí	51
8. Sebaprekračovanie: pokrok vo svete	52
9. Sebaprekračovanie: transcendencia	54
10. Odvaha a nádej	55
11. Dôstojnosť človeka	55

V. POLITICKÁ DISKUSIA

1. Príklad politickej diskusie o otázkach nemeckej politiky	57
2. Čo možno pozorovať pri pohľade na takúto diskusiu:	63
a) <i>Zotrvávanie v zmätku medzi stanovovaním faktov a posudzovaním</i>	
b) <i>Požiadavka rovnoprávnosti názorov</i>	
c) <i>Obmedzenosť alebo fantastika v pohľade na budúcnosť</i>	
3. Význam filozofického vedomia v politickej diskusii	66

VI. VÝVOJ ČLOVEKA V POLITIKE

1. Dva póly politiky	67
2. Javenie sa človeka v politike	68

3. Veľkosť človeka v politike	69
4. Cesta: politická sloboda	70
5. Dejinnosť politickej slobody	71
6. Skaza v slobode?	72
7. Sebazničenie slobody	73
8. Námietky proti slobode	74
<i>Historická realita</i>	
<i>Preťaženosť človeka</i>	
9. Alternatíva	75
10. Rozhodnutie	76

VII. POZNATOK A HODNOTOVÝ SÚD

1. Akt filozofického rozlíšenia	77
2. V rozhovore	77
3. Téza Maxa Webera	79
<i>Vášnivosť diskusie o hodnotových súdoch</i>	
4. Prírodné a humanitné vedy	81
5. V akom zmysle sa vyskytuje sloboda?	82
6. Možnosť protichodného posúdenia rovnakého zmyslu	82
7. Konštrukcia “posledných stanovísk”	83
8. Sily a alternatívy	83
9. Zhrnutie	85
10. Odstup, pravdivosť, sloboda	86

VIII. PSYCHOLÓGIA A SOCIOLOGIA

1. Aspekty sociológie a psychológie – Marx a Freud	88
2. Diskusia s marxistom	89
3. Diskusia s psychoanalytikom	91
4. O takýchto diskusiách	93
5. Univerzálne vedy a filozofia	94
<i>Nijaká odbornovedecká báza</i>	
<i>Univerzálna veda a totálna veda</i>	

*Prevracanie filozofických podnetov
Psychológia a sociológia ako prorocká
pseudofilozofia
Moje vety z roku 1931*

6. Dôsledky totálnej vedy	95
<i>Vôľa k moci v psychológiu a sociológiu</i>	
<i>Plán zmeniť človeka</i>	
<i>Rúcanie pravdy a viery</i>	
7. Pôvodnosť filozofujúceho človeka	96

IX. VEREJNOSŤ

1. Príklady	98
2. Vôľa k pravde a vôľa k moci	99
3. Ríša politiky	100
4. Náčrt verejnosti na základe idey politickej slobody	101
<i>Verejnoscť ako podmienka slobodných</i>	
<i>politických pomerov a spoluzádpovednosť národa</i>	
<i>Politická sebavýchova</i>	
<i>Jeden jediný absolútny záujem: aby sa boj</i>	
<i>uskutočňoval v pravdivosti, slobode,</i>	
<i>korigovateľne: res publica</i>	
5. Verejný svet spisovateľov	102
6. Idea a realita	104
7. Utajovanie	105
8. Cenzúra	106
9. Riziko verejnosti	107

X. ŠIFRY

1. Príklad: Sinaj	109
2. Ďalšie príklady:	112
a) <i>Zákon vesmíru a zákon človeka</i>	
b) <i>Chaos a poriadok</i>	
c) <i>Svet gréckych bohov (príklad celku)</i>	

3. Pôvod šifier v skúsenosti slobody	114
<i>Byť si darovaný a minúť sám seba</i>	
<i>Sloboda, osud, dôvera</i>	
<i>Situácia: z cudziny do cudziny</i>	
4. Pojem šifier	116
<i>Subjektivita a objektivita šifry</i>	
5. Premena telesnosti transcendencie na reč šifier .	116
6. Premena biblického náboženstva	118
7. Idea rozvíjania šifier v ich vzájomných bojoch („filozofická teológia“)	118

XI. LÁSKA

1. Pripomienka Paula	120
2. Pohlavná láska	121
3. Antagonizmus od začiatku	122
4. Schéma: sexualita, erotika, manželstvo	122
5. Metafyzická láska	123
6. Otáznosť prejavenia sa metafyzickej lásky vo svete	124
7. Môže metafyzická láska vstúpiť do usporiadania sveta?	126
8. To spoločné v momentoch lásky a ich nerozlučiteľnosť v podstate človeka	126
9. Láska v najširšom rozsahu svojho zmyslu	128
10. Láska a svedomie	129

XII. SMRŤ

1. Len človek vie o smrti	131
2. Prečo smrť?	131
3. Strach z umierania a strach zo smrti	132
4. Predstavy o stave byť mŕtvym	132
5. Snaha o zvečnenie	133
6. Cyklický a lineárny čas	134
7. Časovosť, bezčasovosť, večnosť	135

8. Pripomienka filozofického obratu vedomia bytia	136
9. Existenciálna skúsenosť večnosti	137
10. Význam špekulatívnych a existenciálnych výpovedí	138
11. Pravdivosť	138
12. Šifry vo vzťahu k smrti	140

XIII. FILOZOFIA VO SVETE

1. Vzťah filozofie k svetu	142
2. Ako sa svet správa k filozofii	143
3. Filozofia chce pravdu	144
4. Pravdivosť je rizikom človeka	145
5. Filozofická aristokracia a masy	146
6. Nezávislosť filozofujúceho človeka	148
7. Vedomie bezmocnosti všeobecne	149
8. Zvlášť vedomie bezmocnosti v situácii tejto epochy. Otázka: sme pred koncom? ..	150
9. Čo tu ešte môže filozofia?	151
Doslov (<i>Patrícia Elexová</i>)	153
<i>Prekladateľská poznámka</i>	157